

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/206/2022
Identifikačné číslo spisu: 5920200712
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5920200712.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu, a sudcov JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Martiny Valentovej v spore žalobcu: JUDr. Ing. W. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., I. XXX/X, proti žalovanému: Centrum sociálnych služieb STUDIENKA, v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, so sídlom Novot 976, IČO: 00 632 830, právne zastúpenému advokátkou JUDr. Denisou Jánošíkovou, so sídlom Bratislava, Klincová 35, o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoPr/8/2021-201 zo dňa 29. apríla 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) č.k. 5Cpr/11/2020-171 zo dňa 21.júla 2021 zamietol žalobu, v ktorej sa žalobca domáhal neplatnosti výpovede voči žalovanej. Prvoinštančný súd priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a zamietol žalobcov návrh na prerušenie konania.

2. Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v celom rozsahu a vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, vo výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania nechal nedotknutý a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil so skutkovým posúdením veci prvoinštančným súdom. Aj keď s poukazom na ustálenú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) nesúhlasil s výkladom ponukovej povinnosti, konštatoval, že žalobcovi boli ponúknuté všetky voľné pracovné

miesta, ktoré mal zamestnávateľ toho času neobsadené. Vo zvyšnej časti sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštalácie. Neprijal odvoláciu námietku žalobcu o neurčitosti vymedzenia subjektu, ktorým dával výpoveď, nakoľko výpoveď bola podpísaná predsedníčkou Žilinského samosprávneho kraja (ďalej len „ŽSK“), ktorý je štatutárnym orgánom zamestnávateľa, pričom žalobca bol ním menovaný do funkcie. Rovnako z postoja žalobcu, ako aj z jeho osobného vyjadrenia na pojednávaní vyplývala jeho vedomosť o tom, ktorý subjekt mu dal výpoveď. Nesúhlasil s námietkami žalobcu, v čase dania výpovede spĺňal požadované predpoklady, a že k daniu výpovede mohol zamestnávateľ prikrčiť až po zániku jeho funkcie riaditeľa, nakoľko dôležitým faktorom v danej súvislosti nie je totiž len bezprostredný okamih dania výpovede alebo vykonania takéhoto právneho úkonu, ale aj výslovná a bez pochybnosti jasne zadefinovaná účinnosť predmetného právneho úkonu zamestnávateľa. Výpoveďou z 18.12.2019 malo dôjsť ku skončeniu pracovného pomeru až 31.12.2019, pričom odvolaný bol z funkcie 26.11.2019 s účinnosťou k 31.12.2019. Doplnil, že neprihlásením sa žalobcu do výberového konania na post riaditeľa zariadenia vo vzťahu k ďalšiemu funkčným obdobiu bolo zrejmé, že túto funkciu nebude môcť ďalej vykonávať, keďže predpokladom vymenovania bolo práve úspešné absolvovanie výberového konania.

4. Žalobca už pred vymenovaním do funkcie riaditeľa bol na základe poverenia z 11.5.2015 s účinnosťou od 25.5.2015 a na dobu najdlhšie 6 mesiacov poverený vykonávaním funkcie riaditeľa a následne dňa 18.11.2015 s účinnosťou od 25.11.2015 bol „riadne“ vymenovaný do funkcie riaditeľa zariadenia. Z uvedených časových údajov je zrejmé, že deň 25.11.2015 bol dňom zániku pracovného pomeru z titulu poverenia a zároveň dňom vzniku pracovného pomeru, ktorého predpokladom bolo vymenovanie do funkcie riaditeľa. Dohoda o zmene obsahu pracovnej zmluvy bola len akceptáciou faktického stavu bezprostrednej nadväznosti pôsobenia žalobcu na identickom pracovnom poste.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas dovolanie z dôvodu uvedenom v § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uviedol, že odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými odvolacími námietkami. Namietal nedodržanie princípu právnej istoty v zmysle § 61 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. (ďalej len „ZP“) s použitím taxatívneho vymedzenia výpovedných dôvodov podľa § 63 v nadväznosti na § 42 ods. 2 a § 9 ods. 1 s spojením s § 9 ods. 1 ZP. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu podľa ktorého je bežné, ak sa zamestnanec neujíma funkcie bezprostredne od aktu vymenovania, ale s určitým časovým odstupom, nakoľko toto tvrdenie neobstojí z pohľadu ochrany práv zamestnanca a nespĺňa to ani hypotézu podľa § 220 CSP. Je toho názoru, že jeho pracovný pomer bol založený uzatvorením zmluvy zo dňa 22.05.2015 a nie až po vymenovaní na základe pracovnej zmluvy. Dohodu z 18.11.2015 považuje za zmenu pracovnej zmluvy. Preto nemohol byť uplatnený výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d) bodu 2 ZP. Z toho vyplýva nesprávne právne posúdenie, keď súdy oboch inštalácií konštatovali správnosť uvedeného výpovedného dôvodu. Nakoľko táto právna otázka ešte nebola pred dovolacím súdom riešená, považuje ju za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Odôvodnenie odvolacieho súdu v bode 30 považuje za svojvoľné, arbitrálne a v rozpore so zásadami zákonníka práce, keďže ide o posúdenie v prospech žalovaného a považuje ho za nezákonné.

6. Ďalej namietal úkon výpovede, nakoľko v zmysle § 9 ods. 1 ZP a § 4 zákona č. 552/2003 Z. z. právne úkony za zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktorý je štatutárny orgán robí orgán, ktorý ho vymenoval a zvolil. Výklad odvolacieho súdu v tejto časti považuje za zmätočný. Podľa neho nie je jednoznačné, ktorý subjekt dal dovolateľovi výpoveď, keďže podpísaná Ing. S. konala v mene ŽSK ako subjekte označeného v záhlaví. Z pečate pri mene je teda možné vyvodiť, že výpoveď podal ŽSK ako samostatný subjekt a nie zamestnávateľ Centrum sociálnych služieb STUDIENKA, v mne ktorého voči zamestnancovi, ktorý je štatutárny orgán, robí právne úkony orgán, ktorý ho vymenoval, v tomto prípade zastupiteľstvo samosprávneho kraja, kde robí právne úkony jeho predseda. Rovnako nebola dodržaná ani povinnosť prerokovať výpoveď so zástupcami zamestnancov, nakoľko sa jej zúčastnili pracovníčky ŽSK, ktoré neboli pracovníčkami zamestnávateľa. Pri aplikácii výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. d) bodu 2 v spojení s § 42 ods. 2 ZP má podľa dovolateľa dôjsť k účinnému odvolaniu z funkcie už v čase podania výpovede, inak ide o predčasne podanú výpoveď. Ponukovú povinnosť nevykonal zamestnávateľ, nakoľko osoby komunikujúce so žalobcom nie je možné subsumovať pod § 9

ZP s použitím § 4 zákona č. 552/2003 Z. z. Konštatovanie, že podanie výpovede zamestnávateľom v naše nesplnenia podmienok podľa § 63 ods. 1 písm. d) bodu 2 je výkladom časových súvislostí v nerovnováhe a na prospech žalovaného. Preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadané rozhodnutie odvolacieho súdu, prípadne súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že dovolateľ pri výklade vzniku pracovného pomeru nerozlišuje pojmy povedenie a menovanie. Dovolateľ bol povedený bez uznesenia zastupiteľstva ŽSK na vykonávanie funkcie riaditeľa žalovaného na dobu 6 mesiacov predsedom ŽSK s účinnosťou a dátumom nástupu k 25.05.2015. V zmysle právnej úpravy nemohol dovolateľ funkciu na základe poverenia vykonávať dlhšie ako 6 mesiacov, rovnako ako nemohol funkciu vykonávať na základe menovania dlhšie ako 4 roky, na ktoré bol menovaný, keďže jeho opätovné menovanie nebolo schválené zastupiteľstvom ŽSK. Okrem toho sa nezúčastnil výberového konania pre zotrvanie v ďalšom funkčnom období, čím nespĺnil zákonný predpoklad na pokračovanie vo svojej funkcii. Keďže žalobcu do funkcie riaditeľa zvolil a menoval ŽSK, bol preto aj oprávnený mu dať výpoveď. Z hlavičky výpovede je zrejmé, že výpoveď dostal priamo od zamestnávateľa. Nie je dôležité, kto výpoveď doručoval, ale len akt jej doručenia. Žalovaný si splnil svoju zákonnú povinnosť ponuky voľných pracovných miest. Ak by sa prijala argumentácia žalobcu o možnosti výpovede, každému odvolanému zamestnancovi by sa predlžoval pracovný pomer o výpovednú dobu. Žalobca využil aj možnosť preskúmania zákonnosti uznesenia ŽSK podnetom na príslušnú prokuratúru, čím využil všetky zákonné možnosti. Preto navrhol, aby najvyšší súd dovolanie zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania.

8. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobca dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu žalobca namietal arbitrárnosť a svojvoľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

11. Podľa § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

12. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľa. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolací súd v tejto súvislosti tiež dodáva, že nie je povinnosťou odvolacieho súdu vždy dopodrobna reagovať úplne na všetky námietky odvolania. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo dňa 16. marca 2005). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 188/06 zo dňa 08. júna 2006).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

13. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

15. Podľa § 432 ods. 1 CSP Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

16. Vo všeobecnosti treba považovať právne posúdenie za nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t.j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

17. Dovolateľ namietal výpoveď danú neoprávneným subjektom, jej neprerokovanie so zástupcami zamestnávateľov, predčasné podanie výpovede, nespĺnenie ponukovej činnosti voľných pracovných miest a nesprávne určenie začiatku trvania pracovného pomeru.

18. Podľa § 4 prvej vety zákona č. 552/2003 Z. z. zákona o výkone práce vo verejnom záujme právne úkony za zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktorý je štatutárnym orgánom, robí orgán, ktorý ho vymenoval alebo zvolil.

19. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia je jednoznačné, že ŽSK (zastúpený jeho predsedníčkou), ktorý ho vymenoval bol oprávnený k podaniu výpovede, ako aj ku všetkým úkonom s tým spojenými, vrátane, jej doručenia a jej prerokovania so zástupcami zamestnancov, a preto sa dovolací súd stotožňuje s výkladom a aplikáciou daného ustanovenia odvolacím súdom. Neobstoja ani námietky dovolateľa o prerokovaní výpovede a jej doručení zamestnancami ŽSK, nakoľko zamestnávateľ môže na vykonanie týchto úkonov poveriť ktoréhokoľvek zamestnanca.

20. K námietke nespĺnenia ponukovej povinnosti najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý vychádzal aj z ustálenej rozhodovacej činnosti (uznesenie najvyššieho súdu NS SR z 27. novembra 2008 sp. zn. 3Cdo/261/2007) a konštatoval, že dovolateľovi boli ponúknuté všetky voľné pracovné miesta.

21. Nemožno súhlasiť s tvrdením dovolateľa o predčasnosti podania výpovede z 18. decembra 2019, nakoľko táto bola vypracovaná až po uznesení Zastupiteľstva ŽSK z 25. novembra 2019. Výpoveď sledovala legitímny záujem, a to skončenie pracovného pomeru pre nespĺnenie podmienky podľa § 42 ods. 2 ZP. Najvyšší súd pripomína list z 18. decembra 2019 (č. l. 19), kde ŽSK oznámil dovolateľovi, že s ním bol skončený pracovný pomer, nakoľko prestal spĺňať podmienku podľa § 42 ods. 2 zákonníka práce a z uvedeného dôvodu počas výpovednej doby, ktorá začala plynúť od 01. januára 2020. Nakoľko v rámci výpovednej doby mu zamestnávateľ nemá možnosť priradiť prácu, žiadal dovolateľa, aby v rámci výpovednej doby na výkon práce nenastúpil, pričom jeho neprítomnosť bude považovaná ako prekážka na strane zamestnávateľa, za čo mu bude poskytnutá náhrada funkčného platu v zmysle platných predpisov.

22. Podľa § 5 ods. 9 zákona č. 552/2003 o výkone práce vo verejnom záujme voľné miesto vedúceho zamestnanca možno obsadiť bez výberového konania len do vymenovania po úspešnom vykonaní výberového konania podľa tohto zákona, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

23. K argumentácii dovolateľa o začiatku pracovného pomeru najvyšší súd dodáva, že potrebné rozlišovať medzi poverením a menovaním, nakoľko oba úkony spájajú s pracovnou pozíciou rozdielne práva a povinnosti zmluvných strán. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia zákona o výkone práce vo verejnom záujme, aj keď dovolateľ nastúpil do pracovného pomeru pôvodne bez výberového konania len na základe poverenia, mohol na tejto pozícii zotrvať najviac šesť mesiacov. Následne bol menovaný na základe výberového konania na obdobie 4 rokov, pričom pre pokračovanie bolo potrebné zúčastniť sa výberového konania a splniť podmienku podľa § 42 ods. 2 zákonníka práce, k čomu v tomto prípade nedošlo.

24. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol.

25. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.